

AKİF EMRE’NİN ANISINA

<http://www.haberiyat.com/akif-emrenin-ardindan/akif-emrenin-anisina>

Sinan Özdemir | Brüksel

Akif Emre’nin ölüm haberi yalnızca Türkiye’de değil dünyanın dört bir noktasına kor gibi düştü. Birkaç dakikalık duraksamadan sonra haberin gerçekliğiyle yüzleştik. İnananlar için soğuk ve sıcak bir his. Akif Emre artık aramızda değil. Türkiye “münzevi ve mütecessis” bir fikir işçisini kaybetti. Onunla yıllar önce yine bir Mayıs ayında tanışmıştım. Uzun bir orman yürüyüşünde İslam coğrafyasını konuşma fırsatı bulmuştuk. Birlikte daha sonra on yıl Dünya Bülteni’nde çalıştık. Beşiktaş’taki ofisi kaçınılmaz adreslerin başında geliyordu. Bir dergâh misali her geleni kucaklıyordu. Kütüphanesinin sağ köşesinde Mesnevi, diğer bölümlerinde farklı sahalara ait kitaplar, kataloglar bulunuyordu.

Kuşatıcı bir bakışı vardı. Köşe yazılarında kaynak belirtmese de her bir yazısının arka planında Doğu/Batı düşüncesinin izlerine rastlamak mümkün. O son dönem Osmanlı münevverleri gibi dünyaya yalnızca nüfuz etmeye çalışmadı aynı zamanda Evliya Çelebi veya pek sevdiği İbn Battuta gibi yerinde görerek dokunarak, hissederek ismini dahi duymadığımız uzak diyarlardan bir ses, bir nefes sundu. Cumartesi yazılarından “çizgisiz deftere” yansıyanların kıymeti bu gün çok daha iyi anlaşılıyor.

Küçük dünyasında yedi iklimi, cihanı kuşattı. Kucakladı. Kimi zaman bir gazeteci, kimi zaman bir aydın, kimi zaman bir yönetmen edasıyla konularını ele aldı. Akif Emre’yi son dönem Muhafazakar ve İslamcı yazarlardan farklı kılan belki de en önemli husus gerçeklikten hiç kopmaması idi. Mercek altına aldığı konuyu mikro veya makro ölçekte ele almaktan çekinmedi. Ne çıkacağından çok hakikati ifade etmeyi görev bildi. Başka bir ifadeyle «hakikat avcısı» idi.

Mehmet Akif gibi ümitvar; Yunus Emre gibi tutkulu

İtidal artık pratik hayatımıza yansıyan sözcüklerden olmasa da onun hareket metodunun merkezinde yer aldı. Kırmadan dökmeden bir şeyleri ifade etmek. Bitaraf olmanın lanetlendiği bir dönemde onun itidalli yaklaşımları rahatsızlık verdi, tepki çekti. Ama O söylenenlere rağmen hakikati ifade etmeyi erdem bildi.

İçinden geçtiğimiz zamana ilişkin kaygıları; Medeniyet fikrinin olmazsa olmaz etik ve estetik mülahazalarına dair itirazları vardı. Post-modern zamanı İslamî ilke ve prensiplerle düşünmeye, tartışmaya gayret etti. Yerli olduğu kadar zamanın ruhunu doğru okuyanlardan idi. Kapitalizm’in dönüştürme gücüne ve yeni Emperyalizm’e karşı geniş kitleleri uyarmaya çalıştı. Eleştirilerine kafa yormak yerine içinde çıktığı cemiyete “yabancılaşmakla”, dönüşümü görmemekle suçlandı. Karşı veya kenar « mahalleye » geçerek seslenmek veya sükut orucuna girmek yerine içinden çıktığı mahallede kalarak mücadeleyi sürdürmeyi tercih etti. Direndi. Direndikçe dirildi.

Geride bıraktığı binlerce sayfa bunun şahidi. Hangi yazısını alırsanız alın toplumsal bir meseleyi etik veya estetik cihetiyle ele aldığını görürsünüz. Sosyoloji altını çizdiği ve önemseydiği ilim dallarının başında geliyordu. Cemil Meriç gibi gerçekte yüzleşmenin sosyolojiden, topluma doğru gözlerle, şefkatle bakmaktan, geçtiğine inanıyordu.

Akif Emre yalnızca yazdıklarıyla değil aynı zamanda görsel çalışmalarıyla da hatırlanacak. Estetik kaygılarını bütün imkânsızlıklara rağmen çektiği belgesellerde, yayımlanmış (twitter hesabında) ve yayımlanmamış yüzlerce fotoğrafa yansıttı. Bunlar yaratıcı benliğinin (sufi manada) yansımaları idi. Fotoğraflarında ışık ve gölge; hayat ve ölüm gibi karşıt ve fakat dengeli ve tamamlayıcı idi.

Hayatımda okuduğum, takip ettiğim yazarlarla, sahne önünde yer alanlarla, tanışmamaya büyük özen gösterdim. Ne var ki Akif Emre ile tanışmış olmaktan, bir şeyleri paylaşmış olmaktan büyük mutluluk ve onur duyuyorum. Şimdi bizlere bıraktığı mirası hakkıyla değerlendirmek ve geleceğe taşımak düşünüyor. Sorduğu sorular, taşıdığı kaygılar hala güncelliğini koruyor. Onun için gerçek gündemimize dönüp etik ve estetik sahada yeni ufuklar açarak aziz hatırasını yaşatabiliriz. Çünkü Akif'in ifadesiyle « gecikmiş eleştiri çürütür, fırsatçılık kokan eleştiri yıkıcıdır » (!)